

تاریخ عثمانی انجمنی
۱ تشرین اول
۱۳۳۳
سکزیجی سنه
نومرو ۴۶
مجموعہ سی

وقعه نويس جودت پاشانك اوراقى

(۱۲۷۲ - ۱۲۹۵)

(بچن نسخہ دن مابعد)

عالی پاشانك اواخر ایام صدارتندہ مکتب قنون حریبہ منشأت
خواجہ سی میرالای سلیمان بك فن انشادن (مبانی الانشا) نامندہ بر
كتاب تألیف ایدرك طبع و تمثیل ایتدردی.

سرعكر حین عونى پاشا امرای عسکریدن والی و متصرف
یابدیرمق تشبثاتندہ بولندقدن بشقه کاتیلری دخی مکاتب عسکریدن
یتشدرمك سودانہ دوشهرك بوكتابہ چوق اهمیت ویردی و ترویج
مرامی ایچون عالی پاشایہ زیادہ مداهنہ ایدردی.

بویله یکی تألیف اولنان کتابلردہ اسلافك اثارندن مثال کتورمك
لازم ایکن سلیمان بك معاصرینك کلاملرندن مثاللر کتوردی. حتی
کتابنك مقدمہ سندہ کلامی درت مرتبہ یه تقسیم ایله برنجی مرتبہ سی
عالی پاشانك برتذکرہ سیله تمثیل ایتدی. بوتذکرہ ایسه عالی پاشانك
اک اشاغی درجہ دہ بولنان اثارندندر.

حالبوکه سلیمان بك حد ذاتندہ ازکیادن بر ذات ایسده علوم ادبیہ یی
یولیله تدرس ایتیموب شونندن بوندن اخذ ایله بوکتابی تألیف ایلش
اولدیفندن بونده چوق خطالری کورلدی. مع هذا شیوہ افادہ سی دخی
اصول معروفہ انشامنہ چندان موافق دکلدر و فن انشانك اساسی علم
بلاغت اولدیفنی حالده انك بو علمده بضاعہ سی اولدیفندن چوق یرلردہ
اسادن خارج شیلر یازمشدر. بو کتاب ایسه مکتبلردہ اوقوتدیرلمق
اوزره طبع ایتدیرلش اولدیفندن نورسیدکان مکتب ادبی بویولده ضبط
و خطادن وقایہ ایچون انلره مدار تیقظ و انتباء اوله بیله چك بعض معلومات
اعطاسنه لزوم کورلمکله (تعدیل مبانی الانشا) نام رسالہ یی یازدم . فقط

ولوقت عالی پاشا ایله ارده من بوزوق اولوب عونى پاشا طاقى ایسه غایت ملتزم بولندیغدن بورساله نشر اولنه مامشدر .

بورساله ده بیان ابتدیکمز وجهله کلام منثور مرسل و مسجع قسملرینه تقیم اولنوب هر برینک موقع استعمالی بشقده در . اسلاف ادبا منشآت رسیده ترسیلی التزام ایدرلر و مراسلات خصوصیه ده طریق تسجیمه کیدرلر ایدی . صکره لری کتب اقلام بیتده تسجیم یولی التزام و صنایع بدیمیه زیاده توغل اولنغله کلامک حسن ذاتیسی منزله سنده اولان فصاحت و بلاغت ارده غائب اولدی . مؤخرأ عاکف پاشا اصول سبک و افادیه بر مرتبه اصلاح ایتدی . بعده رشید پاشا طریق ترسیله ساده کوزل بر چیفر اجدی . محررات رسیمیه بی هپ بویوله قویدی . بوجهته اقلامک اصول کتابی بتون بتون دکشدی . عالی و فوآد پاشا لر بویوله تقدم ایدوب مرسل اولق اوزره بلیفانه لایحه لر و تقریر لر یازارلردی . مصرلی کامل پاشا طریق تسجیمه دوام ایدوب بویوله کوزل یازاردی . لکن بر مفصل لایحه یا خود مضبطه قلمه اله مازدی . عالی پاشا دخی بعضاً تسجیمه هوس ایدردی لکن تسجیمی ترسیلی قدر کوزل دکدر .

فقیر ابتدا وادی انشاده طریق تسجیمه سلوک ایتشیدم . لکن علوم و قنونه دائر بعض کتب و رسائل تألیفیه مشغول اوله رق و مدت مدیده مجلس معارفده اوزون لایحه لر و مضبطه لر قلمه اله رق بالطبع طریق ترسیله آلشدم و دیوان احکام عدلیه نک بدایت تشکیلده اعلامات نظامیه نک صک و سبکی قالب ترسیله افراغ ایچون خلیجه چالشدیم بوجهته اکثر ایا شاهرآه ترسیل اوزره کیدردم و بعضاً دخی سجع و سائر صنایع بدیمیه ایله مزین کلامه ابتدار ایدردم .

ایشته اول او انده قوزموغرافیا فته دائر فرانسزجه دن ترکیه

ترجمه ایدلش اولان رساله اوزرینه قبا صبا یازلش اولان تقریضك صورتیدر.

تقریضه

قدما نك علم هیئدن بر مقاله اعتبار ایلدكری فن جغرافیا تزايد العلوم بتلاحق الافكار مؤداسنجه كسب وسعت وجامت ایدرك شمدی كره ارضك احوالندن بحث ایدر برفن مستقل اولوب كره ارضك اجرام سماویه به نسبتله اولان احوال نك بحی دخی قوزموغرافیا نامیله بشقهجه برفن اعتباریله كتب جغرافیایه علاوه اولنه كلشدر. فرانسه مؤلفلرندن اوکوست میتلو نام مؤلفك جغرافیادن تألیف ایتمش اولدینی کتابی اربابی ینتده معتبر ومقبول اولدینی حالده اقدجه ترجمه سنه ابتدار ایتمش اولان مکتب طیه خواجه لرندن خواجه بنوص بوكره كتاب مذكورك ذیلی اولان قوزموغرافیا طرفنی دخی ترجمه ایدرك ابراز ایلدیكى اشواتر معتبرینك انتشاری محسنات عصریه دن معدود اوله جفته مبنی طبع ونشری تمثیله تقریضه مبادرت قیلندی .

احمد مهرت

ینه اول دورده شروانی احمد حدی اقدینك مقامات حریری ترجمه سی اوزرینه مختصر بر تقریض یازلش اولدیندن انك صورتی بوجه آتی ایراد اولنور .

تقریضه

مبسلا محمولا مصلولا وبعد فلما سرحت طرفی فی مسارح لمحات هذه المقامات حرقا مخرفا الفیها سفرا یکاد بسفر عن محائل السحر ودلائل الاعجاز ویظهر اسرار البلاغة فیما بین طرفی الاطناب والایجاز فی کل فقره منها رموز من البلاغة وفی کل مقامة منها كنوز من الفصاحة فله در من نسج برد بیاتها علی منوال اصله واطهر بدایع المعانی بوصله وفصله . و هو الفرد

الفاضل الامی والجهند الكامل اللوذعی احمد حمدی اقدی الشروانی
مناالتقریض والذکر الجمیل ومن المولی التعویض والاجر الجزیل علی ما اقتضت
حکمة وجادت .

کتبه الفقیر

اصمد مہر دت

یہ اول اثنادہ مجلہ نیک سکنزنجی کتابی آتام اولنفلہ طبع ایندی بملک
اوزرہ ایکن سکان طقوز سنہی اوائلندہ جبل برکت و جبل قوزان
داخل اولق اوزرہ ایجاد اولنان مرعش والیلکی عہدہ مزہ توجہ
اولندی چونکہ محمود پاشاہ خلیجہ مماشات واجرا آتہ معاونت ایتدم
ایسہدہ یک نامعقول اولان افکارینہ مخالف رأیدہ بولندم . موافقت
ومخالفت غایت خالصانہ وبی غرضانہ ایسہدہ محمود پاشا بکا کو جندی وحقمدہ
شہانہ دوشدی . بوصرمدہ بغداد والیسی مدحت پاشا دخی انک معقول
اولیان اوامرندن ناشی استفا ایدہ رک درسعادتہ کملک اوزرہ ایدی .

محمود پاشا ایسہ کندونہ قارشى طوغریجہ سوز سوبلیہ جک ذواتی
استانبولدن دفع و اخراج ایتک قیدندہ بولندیغندن بزى دخی بروجہ بالا
مرعش والیلکی ایلہ عجلالہ استانبولدن چیقاردی .

مرعشہ عزیمتمز اثناسندہ مدحت پاشا درسعادتہ کلوب عہدہ سنہ
ادرنہ ولایتی توجہ اولنش ایسہدہ متعاقباً صدر اعظم اولیجق شکل
وحدودی نا معلوم اولان مرعش والیلکی الفنا اولنہرق دیوان احکام
عدلیہ اعضائى و مجلہ جمعی ریاستی ایلہ درسعادتہ دعوت اولندم .
بناءً علیہ نذر مولوی اوزرہ اون سکنز کون مرعشدہ والیک ایتدکن
سکرہ عودت ایلہ درسعادتہ کلدیم . دیوان احکام عدلیہ نیک مؤسی
اولدیغمہ بنی اعضاقلقہ دائرہ لردن برینہ دوام تنسیب اولنویوب آنجق
باب عالیہ مجلہ جمعی ایچون بر اوطہ تخصیص قیلندی و مجلہ نیک آتامی

امر اولندی . ايشته اولوقت مجله نك سكرنجی كتابی طبع ايتدیردم
وطقوزنجی كتابی تألیفه دوام ایتدم .

بروجه بالا مرعشدن عودتده تشکری حاوی والده سلطان حضرتلرینه
برقطعه عریضه یازمش ایدم که صورتی زیرده تخریر اولتور .

والده سلطان تکرره

عنه علیای سپهر اعتلای سلطانلرینه معروض عبد مملوکلریدرکه

شوکتلو قدرتلو مهابتلو مرحمتلو ولی نعمت بیتمتیز پادشاهز اقتدیمز
حضرتلرینک مظلله مرحمت وشفقت ظل الیلرندن غیری صیغه جق بر سایه
واخلاص و صداقتدن بشقه سرماییم اولیوب همان هر نه درلو خدمت
امرو فرمان بیوریلور ایسه فدا کارانه وجانباران خدمتکارلق وظیفه سی
ایقایه صرف اقتدار ایتمکده اولدیغ حالده بو کره مرعشدن درسعاده
عودت عیدانه مه مساعدت سینه حضرت پادشاهی ارزان و بیدریغ بیورلمقله
بالاهل والعیال یوزلریمزی یرلره سوره رک جناب رب ذوالجلال پادشاه
عدالتناه و شهریار مراحم اکشاء اقتدیمز حضرتلرینی دنیا طور دجه
اریکه پیرای شوکت واجلال وجناب معالی مأب عصمتپناهیلرینی دخی
سایه هماوایه حضرت شهر یایده متکا پیرای کلشنسرای عافیت بی زوال
بیورمق دعای اجابت احتوانک تکرارایله تزئید لسان عبودیت اولنمقده
اولسی قوللرنجه ایضای وظیفه عبودیت دیمک اولسنه نظراً تفصیلاتنه
مبادرت ایله تصدیقه حاجت کورده مم . فقط مرعشه کیدرکن طرسوسدن
کچلمش اولدیقدن ذات شفقت آیات عصمتپناهیلرینک اوراده اجرا سنه
موفق اولدقلری جویبار مبراتی کوزمله کوروب سیراب عنایت جلیله لری
اولان بیکلرجه کسانک دعای واجب الادای حضرت حضرت پاشاهی به
تردیفای دعای بالخیر ولیة النعمانه لرینی یاد وتکرار ایتدکلرینی ایشدکجه
قوللری دخی کمال اخلاص ایله آمین کویان ایچنده بولندیغمدن شورا جفنی

عرض و بیانه وسیله جویان ایکن بوکره شرفی حلولیله تشرف اولان
لیله رغائبک تبریکی وسیله مناسبه اتخاذ اولندی جناب حق بولیله مبارکینی
اولا ذات ملکومات حضرت خلافتیناساهی به متبوع یمن وسعود و ثانیاً
مهد علیای شوکت و سلطنت اولان جناب معالی نصاب ولیة النعمیلرینه
دخی متین و مسعود بیورمق دعاسی علاوه اوراد مخصوصه کھتری
ایلدیکم محاطعلم عالمشول سلطانیلری بیورلدقده امر حالده امر و فرمان
و لطف و احسان حضرت ولیة الامر کدر .
ینه اول اثناده یوم ولادت هایونک تبریکی ایچون والدہ سلطانہ یازیلان

تذکرہ

عنه فلك مرتبة سلطانیلرینه معروض عبد مستدیم عبودیت و سیملریدر که
جناب رب مان پادشاه مراحم اکتاه ولی نعمت بی متمز اقدیمز
حضرتلری ماتعاقب الملوان اریکه پیرای شوکت و شان بیورمق دعاسی
تردیفای دعای پیرای عصمتیناهیلری دخی زیور زبان صدق نشان قیلنمقدمه
اولدینک عرض و بیانیله تصدیع سر شفقت اثر سلطانیلرینه حاجت یوقدر
فقط یوم ولادت حضرت پادشاهی که بو دولتعلیه به مقدمه فیض و سعادتدر
هرسه بیوم مسعودک ایفای رسم تبریک و تسعیدی بالجمله بندکان اخلاص
نشانه سرمایة ابتهاج و مفخرت اولدینی کچی ملک و ملته اویله برولی نعمت
یتشدیرمک شرفی احرار از ایله بخیار اولان جناب معالی مآب ولیة النعمیلرینی
دخی جناب حق همیشه مشاهدۀ جمال مهر التماع حضرت شهر یاری ایله
متکا پیرای انشراح و مسرت بیورمق دعاسی بالخاصه زیور زبان اخلاص
و عبودیت قیلندینک عرض و افاده سیله تصدیعہ جرأت اولدینی محاطعلم
مراحم شمول خلافتیناهیلری بیورلدقده اولبابده و هر حاه امر و فرمان
و لطف و احسان حضرت ولیة الامر اقدیمز کدر
اتهی
محمود باشانک اوضاع نابجاسندن بیوک کچوک کافه مأمورین دلکیر

ومتنفر اولمش ايدوكندن مدحت پاشانك صدارتي موجب ممنونيت عموميه اولمش ايسهده اودنخى ملاحظه سز وبر ايشك صوكنى صايماز بر ذات اولديفنندن چوق طورهميوب اواسط شعبانده عزل ايله يرينه بيوك رشدى پاشا صدر اعظم اولدى و ذى القعدة نك سكرتندمه عهده فقيره شوراي دولت اعضائى توجيه بيورلدى رشدى پاشا مقام صدارتك وقفى وقايه قيدنده بولنوب محمود پاشا ايسه باب عاليدين بووقع وحيثى رفع وازاله ايتمش وعلى العموم وزرا ومأمورين سائرده قدر و اعتبار بر اقامش اولديفنندن رشدى پاشانك قدماى وقع ووقارى مابين هايون خلقه آغير كلدى خفيف المعونه بر صدر اعظم آراندى همان سنه مرقومه ذى الحجه نك اون يد يسنده رشدى پاشا عزل ايله منصب صدارت ساقزلى اسعد پاشا عهده سنه توجيه اولوندى .

فرداسى عهده فقيره دخى اوقاف هايون نظارتى توجيه قىلدى ، لاجل التشكر مابين هايونه كيدوب حضور هايونه چيقيغندمه سلطان عبدالعزيز خان حضرتلى فوق العاده اثر توجه والتفات كوستردى ومخصص اولان شهرى اوتوز بيك غروش معاشمه اون بيك غروش ضم وعلاوه بيوردى . اسعد پاشا مكتب خرييه دن جيقيش اصحاب معلوماتدن بر ذات ممدوح الحاصل اولوب قواد پاشا سوريه ابكن انك معيتمده بولمقله وفواد پاشا زاده كاظم بك معلمى اولديغى حالده برلكده آوروپايه كيدوب كللكه آزوقت ظرفنده قطع مراتب ايدى رك كنچ ياشنده مشير اولمشدى لكن مدت قيله ظرفنده يتشمش بر ذات اولديفنندن قامت قدر وحيثيه خلعت طويل الذيل صدارت اوزون كلدى وانظار انامده كچوك كورولدى .

الحاصل اندرون خلقى مقام صدارتمده خفيف الغائله بر آدم رجال بيرون ايسه بر مقتدر صدر اعظم ايستردى . بناءً عليه ايكيى اورتسى بر شى اولق اوزره طقان سنه نى صفر نك اون يد يسنده اسعد پاشا عزل ايله يرينه شروانى زاده رشدى پاشا نصب اولوندى .

شروانی زاده دخی فؤاد پاشا ایله برلکده سوریه به کیدوب آنک
همتیه مدرس ایکن بردن بره رتبه وزارت المش اولدیفته نظرا آقیریدن
کلوب آز وقت ظرفده میدان چقمشلردن ایسهده اسعد پاشایه نسبتله
دها قدملیجه ایدی .

شروانی زاده ایله میانه مزده کی حقوق پک اسکی اولدینی حالده مقام
صدارته کلدیکی کبی بزه کچ نظرله بقار اولدی . صفک یکر می بشنده
مأموریتیز معارف عمومیه نظارتیه تحویل بیورلدی بکا کوره اوقاف هایون
نظارتیه معارف نظارتی ییتنده بر فرق اولیوب بلکه معارف نظارتنده
کوره جک دها مهم ایشر واردی لکن شروانی زاده بروجه بالا طرف
شاهانه دن ضم ایدلش اولان اون بیک غروشی قطع ایله توجه سزک اثری
کوستردی و بعض سفهادن مرکب اولان انجمن خاص الخاصده جودت
باشانک اوقاف نظارتنده بولنمی مخاطرم دن خالی دکلدردینلش اولدینی
غایت محرمانه اوله رق ایشتم تعجب ایتدم چونکه اوقاف ناظرلری جمه
سلامقلرنده بولنقی حبیله هفته ده برکرم ذات شاهانه بی کوررلر لکن
بویه بررسی ملاقات ایله صدراعظم لر علیهنده سوز سولمکه قولایقله
فرست بوله مازلر حالبوکه بن اوفکرده بولنسم انک علیهنده والده سلطان
واسطه سیله یاخود دیگر بعض وسائط ایله بعض القایته یول بوله بیلوردم
لکن بودرلو فسادیشه لک موافق مزاج و مشاورم دکلدردی که عالی باشانک
وفاتندن صکره صدارتک طادی قاجدی . هرکیم صدر اعظم اولسه
آز وقت ظرفده رذالت ایله انفصالی ایجاب وقت وحال دن ایدی .
بناء علیه تحصیل صدارته خواهشکر دکل ایدم و بونی مقدا شروانی
زاده به آ کلاتمشیدم . از کیادن بر ذات اولدینی جهته اودنخی بنم کبی
بو بلادن صاقور سانوردم . مشارالیه ایسه کندوسندن دها صکره
یتشمش اولان اسعد باشانک صدارتی کوریمجک حرص و خواهش
کوسترک مقام صدارته کلدی . ظاهر قیاس نفس ایدرک بی استرقاب

داعیه‌نه دوشمش ظن ایتدم واول ائشاده احکام عدلیه ناظری بولان مدحت پاشا ایله عونى پاشانك یکدیگرینك خصم جانی ایکن بوکره شیر وشکر کی امتزاج ایتملرینه ده بر معنی ویره میوردم وعونى پاشا مالیه ناظری صادق پاشادن متفر ایکن اول ائشاده یکدیگرینك یارغار ومحرم اسراری اولدقلرینی کوروب تعجب ایدیوردم . مکرکه افکار باشقه ایش ایش ایچنده ایش وار ایش . بونلر سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینی خلع ایتکه اتفاق ایتشلر وشروانی زاده نك مقام صدارته کتورلسی بونك ایچون اولوب صادق پاشا دخی انکله عونى پاشا آره‌سند میانجی ایش . شروانی زاده ایسه غایت متردد ومتلون برآدم اولدیغندن اومقاوله ایله مقام صدارته کلدکدن صکره اول خطرلی ایشك مذاکره‌سنه کیرشدکلرنده عونى پاشا طرفدن درمیان اولنان تشبثانك هریرینه برعذر وبهانه بولدیغه ومصری کامل پاشانك نبضی یوقلادقلرنده بن ناج وتخته قارشو بحثه کیریشه‌م دیش اولدیغه منی مثله کشاکشه دوشمش بورالرینی بزردن غایت مکتوم طوتارلردی . بناء علیه شروانی زاده مقام صدارته کلدکدن صکره اوج آى قدر یالیلرده کیجهلری مذاکره خصوصیه ویا مصاحبت مخصوصه طرزنده بالاجتماع اول مخاطره‌لی مثله‌یی مذاکره ایدرلر ایش ونا محرم اولنلرک وقلی وقتنز انجمن مخصوصلرینه کیرملرینی بالطبع ایستملرلر ایش بن ایسه حقیقت حاله واقف اولدیغم جهته انك اوضاع نابجاسی مجرد داعیه استرقابه حمل ایدردم . بناء علیه اصلا زیارته کیتمز ایدم .

شروانی زاده صدارتندن اوج آى قدر مدت مرورندن صکره مهمام امور دولتك محرمانه مذاکره‌سی ایچون کیجهلری عقد اولنان خواص وکلا مجلسلرینه فقیری دخی دعوت ایدر اولدی . مصارف ناظرلری ایسه خواص وکلادن معدود دکل ایدی . سبی بوایش که عونى پاشا شروانی زاده نك اطوارندن امین اوله مدینی جهته ایشی

کوشتمش و میانه لرنده خلعدن فراغت ایله بر شرطنامه یاپوبده آنی قبوله سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینی مجبور ایتمک قرار ویرمشلر و شرطنامه نك قلمه آلمشی مدحت پاشایه حواله ایتمشلر عونی پاشا ایسه افکار غرضکاری نك حصولدن مأیوس اولیجق آرتق شرطنامه تنظیم اهمیت ویرمز اولدینی حالده الحائن خائف قاعده سنجه همان حضور هایونه واروب شروانی زاده ایله مدحت پاشایی غمز و سماعت ایلمش شویله که یونلر دولت علیه کزی بر حکومت مشروطه شکله قویق ایستورلر . بنده ایچلرنده ایم . مجرد فکر ویتلرینی آکلامق ایچون کندولرینه عاشرات ایدیورم . عسکر المزمده یا نه وقت ایستر ایسه ک انلری طرد و تبعید ایلر دیمش . مدحت پاشا شرطنامه بی تحریر ایده طورسون شروانی زاده دخی یینلرنده سویلشیلان نیت فاسده شاید که ترشح ایدر خوف و تلاشه دوشورک اولجه طاور انوبده یقه بی قور تارمق اوزره حضور هایونده مدحت پاشانك سؤ نیانندن بحث ایدوب حتی بر شرطنامه قلمه المقده بولدیغنی اخبار ایله انی عزل ایترمش و حالبوکه اتدن اول عونی پاشانك ایکیسنی دخی نظر شاهانه دن دوشورمش اولدیغدن بی خبر ایتمش . لکن رفته رفته حقدنه توجهات سنیه نك متغیر اولدیغنی درک ایدر اولمش ایدی .

اولوقت ایسه ملکیه جه و مالیه جه مهم ایشلر اولوب حالبوکه مجلس مخصوصده اورته یه آتله شایع اوله جنی بالتجربه معلوم اولقله بش التي ذاتدن مرکب مجلس خواص وکلا عقد اولنه رق محرمانه مذاکراته احتیاج کورلدکجه بزى دخی انجق معلومات خصوصیه مزه مبنی دعوت ایدرلر ایتمش . بو مجلسلر اکثریا شروانی زاده نك قوناغنده عقد اولتوب بن دخی دعوت اولدقجه کیدردم . لکن بر معتاد عرض خلوص وادیسنده ینه انك زیارتنه کیتمز ایدم . عزله برای قاله کندوسی عزل اوله جنی حس ایستدیکی کبی بز دخی اوزاقدن اماره لرینی کوره یور ایدک . اول

انشاده دائره خصوصيته یناشمدینمی کوروب بنی کندو علیهنده ایشلورد
صانورمش . دائره محرمیتنه داخل اولنلردن بعضیلری بورالره دائر
سوز آجدی . معاضی اکلایوب دیدم که کرک صدر اعظم و کرک فقیر
ایکیمز دخی طریق علمیه دن کلدک . فقط او مبدأ مراتب علمیه اولان
مدرس لکدن دفعه وزیر اولدی . دولتک اطوار واسرارینی اوکرنمیدن
وکلای دولت صرمنه کجدی . بن ایسه منتهای مراتب علمیه اولان
قاضی کرک رتبه سی احراز ایله مشیخته ملازم ایکن طریقم تحویل
بیورلدی . هنوز وکلای دولت عدادینه داخل اولماشیکن اسرار دوله
کسب وقوف ایتشیدم . محمود پاشا مقام صدارتی تسمیم ایتدی . دولتک
وضعنی بوزدی ، طورینی دکشدردی . بن تجربه م حسیله بو مقامه رغبت
کوستردم . اوایسه تجربه سزلکی حسیله اظهار حرص و خواهش ایدرک
کندوسنی بو غائله یه اوغراتدی . شمدی عزلی اماره لری ظهور ایتدی .
بن انک عاينده بولندم و بولنیورم . بوده انی سودیکدن دکل ، زیرا
کندوسدن کوردیکم و فاسزلقدن طولایی دلکیرم ، لکن اکا کیم خلف
اوله حق بیلم . احتمال که دهافقاسی کلور واک زیاده اورکدیکم شی
بارکران صدارتک بکا تحمیل اولنمی مطالعه سیدر .

مشارالیه سویلنمک اوزره بوسوزلری سویلدم . لکن ینه خصوصی
کورشمک اوزره زیارتنه کیدوب کلز ایدم . متعاقباً طقسان سنسی
ذی الحجه سنک یکریمی آلتینده مبنوضاً عزل اولندی . پک
چوق کیمسلر قوناغه کیدوب کلکدن صاقینور اولدی . بن ایسه عزلی
کونی صباحین باب عالی به کیتمدن تعزیت ایچون قوناغه واردم . وفاکارلق
و حقوق شناسلق رسمی یرینه کتوردم . کللم اول انشاده معارف عمومی
نظارتجه واقع اولان اجرا آتمزه :

طقسان سنسی اوائلنده مجله نك طقوزنجی کتابی تمام اولنله طبع
ونشر اولنشدی . معارف عمومی نظارتی متشاری سغده بک انقدی که

از یکدن وارباب معارفدن برزاتدره انک ریاستی تختنده و معارف نظارتی
دائرة سنده ارباب فضل و معارفدن مرکب بر قومسیون یابدم. مجلس
معارف رئیس اولان منجم باشی طاهر افندی و اعضادن بمضیلری
بوقومیونک اعضالغه تمین اولندیگی کی امرای عسکریه نک ارباب
معارفدن دخی بعض ذوات ایستلمکله سالف الذکر مبانی الانشا مؤلفی
سلیمان پاشا و مکتب حرییه مدیری محمد بک و بحریه مکتبی خواجه لرندن
سعید پاشا و طیبه دن مرحوم عزیز بک و طوبیخانه دن بعض ذوات دخی
قومسیون اعضالغه تمین اولمشلر ایدی.

قومسیونده مکاتب صیاندن مکاتب عالییه قدر او قونه جق درس
جدوللری تنظیم اولندی واولا برالف با جزئی تألیف ایله طبع و تمیل
قیلندی.

و قرار کی اولان اصول جدیده اوزره نور عثمانیه جامع شریفنده
مکاتب صیانه نمونه اولقی اوزره ابتدائی نامیله بر مکتب صیان آجلدی.
مؤخرأ امثالی بر قاچ مکتب دخی آچلمشدر.

اولوجهله ترتیب اولتان درس جدوللرینه کوره قومسیونجه یکدن
تألیفه لزوم کوریلان کتاب و رساله لر تألیف اولمقی اوزره اهل واریانه
توزیع اولندیگی صروده برازی دخی حصه فقیره افراز اولمقله هان
قومسیونک ایستدیگی وجهله ابتدا قواعد ترکیبی صیانه اسهل وجهله
او کرتمک اوزره قواعد ترکیه نام رساله بی وبعده علم منطقدن معیار
سداد و فن ادابدن آداب سداد نام رساله لری تألیف ایتدم. هر برندن
اون بشریک نسخه طبع ایتدیرلدی. بوسروده قصص انبیا نام کتابک
دخی اوچ جلدی ختام بوله رق طبع ایتدیرلدی.

قصص انبیانک هر جلدی طبع اولدقجه برر نسخه سی صورت
خصوصیه ده اوله رق والده سلطان حضرتلرینه تقدیم اولتوردی.
ایکنجی جلدینک تقدیمی اوزرینه بر حکمنامه ایله بر مرصع محفظه

ارسال واحسان بیورمش اولادقلرندن جواباً برقطعه عربضه تشکر
یازلدی. صورتی زیرده تحریر اولنور.

والده سلطانہ ہوابا تذکرہ

عنیہ فلك مرتبہ سلطانیلرینہ معروض بندہ قدیم اخلاص و سیملریدرکہ
قصص انبیا و تواریخ خلفا نام کتابک ایکنجی جزئی دخی طبع و تمثیل
ایله بر نسخہ سی حضور ولیہ التعمیلرینہ تقدیم اولنمی اوزرینہ تحسین
و تلطینی حاوی برقطعه حکمنامہ لریلہ احسان بیوریلان برقطعه مرصع
محفظہ کرانہا فرق اخلاص و عبودیت جا کرانہ ما افتخار بخشا اولدی
بو کتابک تألیفندن مقصد اصلی خلقه عقاید اسلامیه نك مأخذی اولان
سیر سیدالانبای شرح اتمک و نتیجہ سندہ خلافت سنیہ اسلامیه نك قدر
و شرفی نورسیدکان حدیقه اسلامه کرکی کبی او کرتمک در چونکه علی التوالی
مستغرق اولدیغم صنوف عواطف و الطاف سنیہ حضرت ظل اللہینک بیکده
برینک شکرینی ایفادن عاجز اولدیغمی بیلہ رک هیچ اولمازایسه شکر
کذارلق یولنده بولنمش اوللق اوزره لیل و نهار ایفای وظیفہ مأموریتہ
بذل اقتدار ایله برابر اختلاس اولتان اوقاتی دخی سبب سعادت دارین
اولان رضای مراحم ارتضای حضرت خلافتناهی بی جلبه مدار اوله بیلہ جک
اثر لر وجوده کتورمکه حصر اتمکده بولندیغمدن بو باده ولی نعمت
بی منت نیم نظر قبوله مظهریت قوللرنجه الک بیوک مکافات و صحیحاً سرمایہ
فخر و مباهات اولوب اوله برکچوک اترکمتربنک نظر تحسین سلطانیلرینہ
مقرون اولسی ایسه پک بیوک بشارت واحسان علی الاحسان اوله رق اوله
برمحفظہ کرانہا عنایت بیورلسی حقا که خاندان عجز نشان عیدانه مه پک
کوزل و دکرلی بریادکار مفخرت اولمسیلہ نه دیه جکمی و نصل تشکر
ایده جکمی بیلہ میوب همان جناب حق ولی نعمت بیتمنز پادشاهمز افتدیمز

حضرت تیرینی محفظہ صون صدائیں سندہ ہر درلو اکدار کونہ دن مصون
ونیات جلیلہ ہایونلرین دائماً توفیقات الہیہ سنہ مقرون و عمر و شوکت
شاہانہ لرینی روز افزون بیور مق دعای مفروض الاداسنہ تردیفاً مہدعلیای
شوکت و سلطنت اولان ذات معالی سمات ولیۃ التعمیلرینک قلب شفقت
جلب سلطانیلری دائماً او یوزدن سرور و ممنون اولمق دعای صدق
احتواسنی زیور زبان صدق نشان ایتکدہ اولدینمک عرض و افادہ سیلہ
تصدیہ جرات ایلدم قاطبہ احوالہ امر و فرمان و لطف و احسان حضرت
ولیۃ الامر کدر س غرہ ربیع الآخر سنہ ۱۲۹۱

نیچہ سنہ لردنبرو اجزاء قرآنیہ نک طبی باب عالیجہ ارزو اولنہ کلدیکی
حالدہ بوبایدہ باب فتوادن جواب موافق الہمدینی جہتلہ باب عالی حال
ترددہ ایدی حالبوکہ ایرانلور والدہ خاندنہ و سائر محللردہ کیزلوجہ
قرآن کریمی طبع ایلہ علی فروخت ایدر لردی و بعضاً مطبعہ لردہ کی اوراق
مطبوعہ پارچہ لری بقال دکانلرنندہ کوریلوب بو ایسہ قرآن کریم حقندہ
حرمتزلکی موجب اولدینی جہتلہ طرف شیخ الاسلامیدن ارہ صرہ
اشتکا اولدنجہ باب عالی دخی بومصاحف مطبوعہ نک فروختنی منع ایدر
وبعضاً مصادره ایلر ایدی بو صرہ فرانسہ دہ حافظ عثمان خطیلہ بر
مصحف فوتولیطوغراف یعنی عکس ضیا ضمیمہ طبع ایتدیریلہ لک نسخ
عیدہ سی در سعادتہ کتورلدی باب عالیجہ دخی فروختنہ رخصت و برملکلہ
علنی صانلدی لکن یازولری لایقیلہ چیقماش ایدی بونک اوزرینہ مجلس
مخصوص وکلادہ لدی المذاکرہ مطبعہ عامرہ دہ احترامات لازمہ یرینہ
کتورلمک شرطیلہ مصحف شریف طبی تنسیب ایلہ اجراسی طرفرزہ
حوالہ بیورلدی در حال طبعخانہ دہ یکیدن دستکاهلر قورلدی و صنعت
مذکورہ دہ ماهر علی افندی معرفیلہ شکرزادہ نک مشہور مصحف شریفی
طبع ایتدیرلدی بوکا دائرطقسان برسنہ سی خلانندہ طرف فقیردن تنظیم
ایلہ طبع و نشر اولتان اعلاننامہ نک صورتی بروجہ آتی تحریر اولتور:

اعماله

دورت یوزسنه دنبرو مصاحف شریفه اکثر یا خط نسخ ایله یازیله گلش
وبو صنعتده پك چوق ماهر استادلر كلوب كچمشدر اشبو اساتذۀ بناء
شهرت ومهارتجه طبقات عدیده به تقسیم اوله بیلور طبقۀ علیاده بولنانلرك
برنجیسی شیخ دیومعروف اولان حمدالله اكاه اقتدیركه یاقوت مستعصینك
ایجاد ایلدیكى اصولی بر كوزل شیوه اوزره افراغ ایدن اودر طقوز یوز
یكرمی القی تاریخنده وفات ایشدر . ایکنجیسی حافظ عثماندركه شیخه
كماهو حقه تقلید ایلش و یازوبی بر مرتبه دها طوبلا یوب بر كوزل شیوه
ویرمشدر بیک یوز اون تاریخنده وفات ایشدر . اوچنجیسی اشبو
حافظ عثمانك شاگردانندن یدی قله لی دیو معروف اولان سید عبدالله
اقتدیركه خواجه سنك یازوسنه فرق اولماز مرتبه تقلید ایشدر بیک
یوز قرق تاریخنده فوت اولمشدر. دردنجیسی یدی قله لینگ شاگردانندن
شكرزاده دیو معروف اولان محمد اقتدیر خط نسخده خواجه نه تقلید
ایله برابر بوضعت بر كوزل شیوه و تراكت ویرمشدر .

طبقۀ ثانیه یدی قله لینگ شاگردانندن اكری قبولی دیو معروف
اولان راسم اقتدی و خطاط مشهور عقیف اقتدینك دامادی وتلمیذی
اولان دلی عثمان ومحمد جلال الدین وشمشیر حافظدر . انلردن صكره
طبقات عدیده ده پك چوق مشهور خطاطلر وارددر .

شیخك عمری تجربه ایله كچوب بو صنعتی معلوم اولان درجه به
كتورنجیه دك پك چوق امك ویرمشدر اوائل حالنده کی یازوسيله صكره کی
یازولری بیتنده پك چوق فرق و تفاوت وارددر یازدینی كلام قدیملرك
ایچنده اك زیاده بكندیكنی رسول اكرم صلی الله علیه وسلم هدیہ اولقی
اوزره مدینه منوره به كوندرمشدر بو كلام قدیمی تقلید ایدرك بر كلام
قدیم یازمق اوزره سلطان احمد ثالث طرفندن شكرزاده مأمور اولمغله

واروب مدینہ منورہ دہ اقامت ایله حرف بحرف اکا تقلید ایدرک بر مصحف شریف تحریر ایله درسمادته کتوردکده سلطان محمود اول تحت سلطنته جلوس ایتمش بولمغله اول اثر بیعتیلی اکا عرض ایلشدر بوکره اول نسخه درسمادته رئیس حفاظ اولان تیمور حافظه او قوتدیرلدی و کوریلان یا کاشلر عصر مزده شیخ الخطاطین و رئیس العلما اولان عزت مصطفی اقدی به تصحیح ایتدیرلدی و عصر مزده یکی ظهور ایدن عکس ضیا صنعتده ماهر اولان ارکان حرب فطوغرافخانه سنده مستخدم قول اغاسی حافظ علی اقدی معرفتله طبع و تمثیل ایتدیرلدی .

ینه اول عصرده اجله رجال دولتعلیه دن احمد عطا بکک تألیف و طبخنه موفق اولدینی اندرون هابون تاریخی اوزرینه یازلش اولان تقریضک صورتی زیرده ثبت اولنور :

تقریض

دقیقه شناسان احوال ادوار غندنده مستغنی بیان و اخطاردرکه تحول اعصار و اعوام و تبدل اطوار و ایام ایله دکل یالکمز احوال اشخاص و اقوام بلکه شیوه و ادای السنه ایام بیله تغیر ایتکده در . بر لسانک یوز سنه اولکی تعمیراتی ایله شمذیکی اصلاحاتی بیش نظر دفته النسه تقدر تحولاته او غرامش اولدینی بصر بصیرته روشنا و عیان اولور . و قتيله چاوشلق دولته تقدر ممثنا بر عنوان اولوبده چاوشلر ایچنده نصل حیثیتلو ذاتلر بولندینی بیلیمه رک تاریخلرده چاوشلردن بعض دول تزدینه ایلچی کوندردلیکنی کوندلر عصر مزده کی دعاوی چاوشلرینی بیش نظره آلور و بوصفدن نصل سفیر کوندریلورمش دیو تعجب و حیرته قالدورلر الحاصل مرور زمان ایله افراد انسان کی الفاظ و اصطلاحات لسان دخی تغیر و تنجد ایدوب کیدر . علی الخصوص تعمیرات رسیه و قوعات جیمه ایله وضع اصلینی بتون بتون دکشدیروب بشقه قوتلر و مزیتلر پیدا ایدر .

ایشته بوقیلدن اوله رق وقعه خیره دن صکره اندرون و بیرونجه زباتزد اولان تعمیرات رسمیه اوقدر تبدل ایتشدرکه بوتعیراتک وضع حقیقی وصور استعمالیه سی بیلندکجه اول عصرک وقایع تاریخی سندن پک چوغی لایقيله اکلاشیله ماز و اولوقتی ادراک ایدنلرک هنوز بقیه سی زیور صحیفه حیات اولدینی جهته شمذیک او مثللو تعمیراتک معاینه بعض مرتبه کسب وقوف اولنه بیلور ایسه ده انلرک دخی ارقه سی التقدن صوکره تاریخلرده مندرج اولان پک چوق القاب وعنوانلرک تحقیق قایل اوله ماز. بناء علی ذلک مقدما اندرون هایونجه معتبر اولان پک چوق القاب وعنوانلرک شرح وایضاحنی کافل واندرون هایوندن مخرج مشاهیرک تراجم احوالی شامل اولان اشبو تاریخ دولتیله تاریخی مطالعه ایدنلره کوره برعینک بصیرت ودوربین حقیقت اولغله مؤلفنه لسان ستایش ایله تشکر اولنور . جعل الله سعیه مشکورا و اثره هذا مبرورا منا الذکر الجمیل ومن الله الاجر الجزیل فی سنه ۱۲۹۱ احمد جودت

بروجه بالا شروانی زاده تک عز لنده مستصدات سرعکر حسین عونى پاشا عهدنه توجیه بیورلدى . سرعکرلک دخی صدارته الحاقا انک عهدنه قالدی . سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری کندوسنی اصل فساد باشی اولان عونى پاشایه تسلیم ایتش اولدى . اول ائشاده شورای دولت رئیسى کامل پاشا نامزاج اوله رق تبدل هوا ضننده مصره کیتمکه یرینه صفوت پاشا وکیل نصب اولمش ایدی . عونى پاشا ایسه قون عسکریده ماهر اولدینی حلاله امور ملکجه معلوماتی اولدینی کبی بیورلده مقتدر بر مستشاری دخی بولندیقنه منی طقسان بر سنه سی صفرینک اون یدینده شورای دولت ریاستی وکالتی معاونلکنه تحویل ایله مجدداً احداث اولنان شورای دولت ریاستی معاونلکی عهدنه مزه توجیه بیورلدى و ریاست وظائفى کاملاً عهدۀ فقیره

ویرلدی . باب عالیده سائر امور امور داخلیه به عائد اولان ایشلرک دخی
مرجعی ایدم . مؤخرًا کامل پاشا در سعادت کلدیده هنوز تصحیح
ایده مدیکی جهته ریاستک یالکیز عنوانی انک اوزرنده اولوب وظائف
ریاست کاملاً فقیره محول ایدی .

اول انشاده مجله نك اوتجی کتابی تمام اولفله انی طبع ونشر ایتدیردم
بعده اون برنجی واون ایکنجی کتابلری دخی اتمام اولنهرق طبع
ایتدیرلک اوزره ایکن خلاف مأمول اوله رق سنه مزبورده مضاتنک
یکرمی اوچده شورای دولت ریاستی معاونلکی الفا ایله عهده مزه یانیه
ولایتی توجیه بیورلدی .

عونی پاشا دائماً فقیرک معاونتدن اظهار ممنونیت ایلکده وبونی
غیا مجز دن دخی کندو متعلقاته سویلکده ایکن بقتہ استانبولدن دفعمزه
قیام ایتمنک سینی اولوقت اکلایه مدم محرم اسراری اولان بعض ذوات
ایله کورشدیکمده انلر دخی صدراعظم سزدن پک خوشنود ایدی بو
تبدله سبب نه اولدی اره کزده موجب ماینت وینونت اوله جق بر سبب
حادث اولدیمی دیو بندن صور دیلر بن ایسه استانبولک احوالندن اوصافش
اولدینم جهته مأموریت جدیده مدن ممنون ایدم واکرچه والیرک
معاشلری ایجه تنزل ایدوب اولوقت یانیه ولایتک شهریه معاشی دخی
دخی اوتوز بیکه تنزل ایتمش ایسه ده قید حیات بارات عالی متصرف
اولدینم شهریه اون بیک غروش معاشی دخی بشقه جه اله جق ایدم بو
دخی بکا کفایت ایده بیلوردی فقط قیش اغزی اولوب بوموسمه اولاد
وعیالمزی یانیه کورتورمک مشکل ایدی . بناء علیه چولوق چوجق
ایله کیدیله بیله جک بر ولایته تحویل مأموریتی استدعا ایتمک اوزره عونی
پاشانک قوناغنه واروب کندوسيله کورشدیکمده بن بونی آچمازدن
اول کندوسی چوجوقلری برلکده کونوره جکیسین دیدی کورتورمک

ایسترم لکن موسم مساعد دکل دیدم صاقین کوتورمه سنك اوراده
 مأموریتك اوچ آی قدردر نهایت اوچ بوچوق آی صکره بورایه جلب
 اولنورسین دیدی پك اعلا دیدم اما بوسوزینه بر معنی ویره مدم مکر باب
 عالیده وجودیمز کندوسنجه ملتزم اولدینی حالده بوکره سلطان عبدالعزیز
 خان حضرتلرینی خلع ایتمکة قرار ویروب بوخصوصده ایسه فقیره امنیتی
 اولدیغندن و اوچ آی ظرفنده رکیز ضمیری اولان جنایتك اجرایی
 کندوسنجه مقرر اولدیغندن موقتاً بزی یانییه دفع ایتمش ومضمر
 ضمیرینی اجرا ایتدکن صکره بزی ینه استانبوله کتورده جک ایتمش
 بورالری سلطان عبدالعزیز خانك خلغندن صکره کندو لاندن ایشتم.
 اول انشاده عوفی پاشانك کاسه لیس سفره اقبالی اولان ضبطه ناظری
 حنی پاشا طرفنده خانه مزه کینئر کلوب کیتمکده اولدینی تجسس ایچون
 اطرافزه جاسوسلر تعین اولتمش حالبوکه انلردن بریسی وقیله بزدن
 ایلك کورمش برادم اولدیغه منی بعض رفقا سیله بزی تجسس مأمور
 اولدینی کیزلوجه خبر ویرمشدی . بن ایسه طشره کوندرلامك ایچون
 بر نوع تثبث معناسی ویریلور دیو وداع ایچون والده سلطان دائرته
 کیتیموب فقط برقطعه وداعنامه تقدیم ایتمشیدم لکن یانییه عزیمتمز
 کونی والده سلطان طرفندن تشییع ایچون حرم اغالرندن عبدالغنی اغا
 کوندرلش اولغله بو دخی جاسوسلرک ژورنالنه داخل اولمشدر مذکور
 وداعنامه نك صورتی زیرده تخریر اولنور :

والده سلطانہ حضرتلرینہ تذکرہ

عقبہ آسمان مرتبہ سلطانیلرینہ معروض قوللریدرکه
 عناصری عجز وقصور ویواییکی وابتهاالدن عبارت اولان بو عبد
 ضراعت مند شوکتلو مهابتلو قدرتلو مرحمتلو پادشاهمز ولی نعت بیمنت

اقدیمز حضرتلرینک بلا واسطه احیا کرده سی اولان بر مخلص بنده سی
 وشمدی به قدر ایقای تشکری ناقابل اولان بونجه اعطاف والطف جلیله
 جهانبا نیرینک بالوجوه محجوب و شرمنده سی اولدینی حالده بودفعه دخی
 یانیه ولایتیه وقوع مأموریت مسندانه سی خصوصنده مساعدت سنیه
 حضرت ظل الهی بیدریغ وشایان بیورلمغله کرک بولطف عالینک تحدیث
 و تحمیدی و کرک راسه و داعتک اجراسی ایچون آستان عصمت عنوان
 ولیه التعمیلرینه یوز سورمک اقدم وظائف ایسه ده اول استان بلند عنوان
 سلطانینک علو درجه نه نسبتله دنو درکته عیدانه مک بعد مسافسی او یله
 شرفلو وشانلو بروطفه نک ایفاسنه مانع اولغله ویمنه تعالی سایه سلامتوایه
 حضرت شهریاریده اثر توجها ت سعاد ت ایات سلطانیلر یله یارینکی جمعه
 ایرتسی کونی جبهه عبودیت کردونه میمنت نمونه معلالری ایزینه موضوع
 ومالیده اوله رق بورادن نهضت مصمم بولمغله ربمزتعالی وتقدس حضرتلری
 اسماء حسنی واولیا وانیاسی حرمتیه جهانک پادشاه اعظمی ودولت
 وملتک محیی محترم ومفتخی اولان ولی نعمت اقدیمزک دنیا طور دجه
 سریر ارای شوکت وشان ورونق طراز مدیحیه مهد علیا اولان ذات
 علیه الصفات رحیمه لرینی نجل اکبر شاه دوران ونسخه نادره کمال وعرفان
 بولنان ولی نعمت زاده ذیشان وسائر شهزادکان ایله برابر الی الابد مقرون
 مسار وصفای فراوان بیورمق دعای بیر یاسی تکرار اولندینی حالده
 اشبو عریضه عبودیت فریضه نک تقدیمه اجتسار اولندینی ونظر عجز
 اثر عیدانه مده حسن انظار فیوضات انار حضرت ظل اللهیدن بشقه امنیه
 وامل اولمدیشدن اول شرف عالمهایه مظهریت ایچون دخی بالخاصه اوزاقدن
 سرا پرده شفقت پرورده ولیه التعمیلرینه یوزلر سور یله رک عرض نیاز
 مخصوصه جارت قیلتدینی محاط علم مکارم شمول عصمت پناهیلری بیورلدقده
 امر وفرمان وکوله واحسان حضرت ولیه الامر اقدیمز کدر .

بروجه بالا یانیه مأموریتك سبب اصلیتی کیمه نك معلومی اولدیغندن
بین الناس کیمی جودت پاشا ایله صدر اعظمك اره لری بوزولش و کیمی
کامل پاشا ریاست امورنده مستقل قالمق اوزره معاونلکی الفا ایتدیرمکه
جودت پاشا اکا مغبر الحاطر اولمش بوللو حوادث منتشر اولمشیدی یانیه
واردیغنده کامل پاشانك خواص منسوبانندن و دیوان احکام عدلیه
اعضاسندن محمود بك اقتدینك بو خصوصه دائر بر مکتوبی کلکه اکا جوابا
یازیلان مکتوبك صورتی بو محله اتیان قیلنور :

یا پیرومه مرادنام

صادق پاشا حضرتلرینك رئیس پاشا اقتدیمز حضرتلریله ملاقاتنده
کویا بنده لرینك ذات حضرت ریاستناهییه مغبر الحاطر اوله رق بو طرفه
عزیمت ایلش اولدیغنی افاده ایلش اولسنه دائر و حالبوکه حسب القدر
وقوع بولان انفصال عاجزیدن طولایی ذات حضرت ریاستناهیك متأسف
اولدیغنه نظراً توجهات کامله لرینك حق چا کریده بردوام اولدیغنی مبشر
اوله رق ۶ دی القعه سنه ۹۱ تاریخله مورخ و زنکین عبارات و لطیف
توشیحات ایله مزین و موشخ بر قطعه کرنامه عنایت علامه حقوق پروردیری
غره ذی الحجه دست اخلاصه وصول بولدی و رئیس بك اقتدیمزك حق
چا کریده بر کال بیلدیکم احسن انظار منعمانه لرینك دوام و استمرارینی
تأمین و حسن توجه کریماسنك بقاسنی تبین ایتمکه موجب ممنونیت
عظیمه اولدی .

مشارالیه حضرتلرینه اخلاص و عبودیتیم بك اسکیدر شیمدییه قدر
کندولرندن دائماً لطف و التفات کوردم چا کرلری دخی کندولرینی
صحیحاً کوجندیره جک حال و قالده بولندم بوکره وقوع بولان تبدل
مأموریت عیدانه مقدرات الهیه دن اوله رق بوندن طولایی کمنیه

کو ختمك لازم كلز فقط بدایت امرده بوتبدلك جانب ریاستدن نشئت ایلدیکنه دأر بعضی حوادث شایع اولمشیدی ایشته صادق باشا حضرتلری دخی بوندن طولایی اوپله برظن وشبهه به دوشمش اولمق کرکدر حالبوکه متعاقبا احوادثی تکذیب ایدر شایعه لر مسموع اولغله صکره دن اودخی تصحیح اعتقاد ایتشد زطن ایدرم بنده لری ایسه نه بوکا وجود ویردم ونه ده اکا ایناندم هان مسلك معروف عاجزانم اولدینی اوزره یولچیلنه حاضرلاندیم بوتبدلك اسبابی نه اولدینك تحریسنه مکب و مهالك اولدم کندجه بوکا لزوم دخی کورمدم زیرا بونك اسباب صحیحه سی بیلمك بنده لرنبجه اولسه اولسه تاریخه قید ایچون لازم اوله جق حالبوکه بومثللو خصوصانده ابتدا یکدیگره مناقض روایتلر ایشیدیلور حقیقت حال ایسه صکره دن اکلاشیلور بو جهته اسباب صحیحه تحریسنه استعمال بر نوع عبه اشتغال کی کوزیلور بناء علیه اومثللو کوکل یورغونلقدن ازاده اوله رق قالقوب بو طرفه کلدیم شمدی دخی ایضای وظیفه مأموریت ايله مشغولم .

بوراده چندان قابل خطاب ادملر یوق اولسه بیله یکی کلنش اولدینی جهته متراکم ایشلر چوق صانمه که یالکز نمونه مجلس بیقرا اولان بزم انسا انس حضرت ریاستناهیدن دورم بلکه بتون بتون الفت عالندن مهجورم بناء علی ذلک مراعات صنعت التفات یعنی غیابدن خطابه تحویل قافله کلمات ایدرک ذات عالیکز ايله بلا تکلف حسب حال ویرازده بویوزدن ایضاح مقصد و مأل ایتک ایسترم اقدم معلوم عالیکزدرکه بنده کز دائما ظهوراته تابع اولوب کیدرم وپس پرده قدردن رونما اولان صورت نه ایسه اکا عین رضا وتسلیم ايله نظر ایدرم هله شوتبدل مأموریتدن طولایی ظن اولدینی قدر منکسر ومغبرالخطر اولدینی درسعادته ایکن جوق ذواته سولیشیدیم حتی (عی الله تکرهوا شیئا

وهو خير لكم) آيت كريمه سنى تلاوت ايله تسليت ويرنلره مأموريت
جديده نك تزد عاجزانه مده مكروه اولمدينى بيانيله مقابله ايلشيدم .
واقعا استانبول كهي جنت جهان و ارامگاه دل و جان اولان بريرى
ترك ايتكم هيچده موجب ازعاج طبيعت اولماق اولماز فقط اكا بدل
تبديل حال و هوا فائده سى در خاطر ايديله رك تسليت خاطر فاطر قيتلدى
موسم شتاد دكرى سفرى اصلا موجب هيچان خاطر اولدى ديسم يلان
سويلش اولورم لكن (لولا التغرب ما اتقت درر الجور الى النجور)
يىنى تكرر ايله دل غربت زده يه تسليت ويروب دريا دل اوله رق بمنه
تعالى سالما غلوس لمانه مواصلت اولندى .

بحسب الموسم يكي شهر و تر حاله اوهرينك بطاقلقرينى كچمك مشكلدر
دنيلايسده بوموسلرده استانبول زقاقلرينك چامورلريله الفت و ادمانمز
اولديقتن بورالرك زحتى خلقك مبالغه سه نسبتله اهنجه كوردندى .
بعده مچوه نك قارلى طاغلرينى كچر ايكن براز صمويت چكلديسه ده
قرى كهي قفده سرفرو برده فكر و حيرت اولمقن ايه شاهين كهي
يوكسكلرده طولاشمق و بلا فتور بويله قارلى و بوره لى طاغلرى آشمق
علو جناب عالملك اصول موضوعه سه اوفق دكللى ديو خاطره غيرت
ويريله رك الحمد لله سالما ياتيه به كلندى .

(مابعدى وار)